

Beden E?itimi Dersi için Durumsal Güdülenme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Beden E?itimi Dersi için Durumsal Güdülenme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17369>

Özet

Beden E?itimi Dersi için Durumsal G?d?lenme ?lçe?i (DGÖ), bireylerin spesifik olarak **beden e?itimi dersi** ortam?nda sergiledikleri anlık g?d?lenme biçimlerini ölçmek amacıyla Durumsal G?d?lenme ?lçe?i'nin (Situational Motivation Scale - SMS) Türkçe'ye uyarlanm?? ve geçerli?i ile güvenilirli?i test edilmi? halidir. Ölçek, temelde Öz Belirleme Kuram? (ÖBK) çerçevesinde yer alan dört temel g?d?lenme alt boyutunu de?erlendirir: **?çsel G?d?lenme**, **Özde?imle Düzenleme**, **D??sal Düzenleme** ve **G?d?lenmeme**. Toplam 16 maddeden olu?an bu uyarlama çal??mas?, Da?dan-Ada ve arkada?lar? taraf?ndan 2012 y?l?nda gerçekte?tirilmi?tir.

Anahtar Kelimeler

Durumsal G?d?lenme, Beden E?itimi, Öz Belirleme Kuram?, G?d?lenme ?lçe?i, ?çsel G?d?lenme, D??sal Düzenleme, G?d?lenmeme, Faktör Analizi.

Yazarlar

Elif Nilay Da?dan Ada, F. Hülya A?ç?, F. Zeynep Kazak Çetinkalp, M. Emin Alt?parmak.

Amaç

Beden E?itimi Dersi için Durumsal G?d?lenme ?lçe?i'nin temel amacı, ö?rencilerin beden e?itimi etkinliklerine katılm s?ras?nda hissettikleri anlık (durumsal) motivasyon seviyelerini ve türlerini tespit etmektir. Bu ölçek, ara?t?rmacılara ve e?itimcilere, ö?rencilerin aktiviteyi ne ölçüde keyif için, ne ölçüde ki?isel de?erleri için veya ne ölçüde d??sal bask?lar nedeniyle gerçekte?tirdi?ini anlamada kantitatif bir araç sunar.

Uyarlama çal??mas?nın spesifik amacı, orijinal ölçe?in psikometrik yap?s?nın Türk örneğinde, özellikle **beden e?itimi dersleri** ba?lam?nda geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olarak kullanılmayacağına test etmektir. Bu sayede, spor psikolojisi ve e?itim bilimleri alan?ndaki çal??malar için sağlam bir zemin olu?turulmu?tur.

Yap?

Ölçek, g?d?lenmeyi, bireyin davran??n? düzenleme biçimine göre s?nflandıran Öz Belirleme Kuram?'nin bir yansıması olarak dört alt boyuttan olu?ur. Bu boyutlar, g?d?lenmenin en otonom (içsel) biçiminden en kontrol edilen (d??sal) biçimine ve g?d?lenmenin yoklu?una kadar uzanan bir süreklilik üzerinde yer al?r.

?çsel G?d?lenme: Merak, zevk ve doyum nedeniyle yap?lan katılm? ifade eder. (4 madde)

Özde?imle Düzenleme: Davran???n ki?isel amaç ve de?erlerle uyumlu oldu?u, birey taraf?ndan bilinçli olarak seçildi?i durumu ifade eder. (4 madde)

D??sal Düzenleme: Ödül veya ceza gibi d??sal sonuçlar elde etmek amacıyla yap?lan kat?lm? ifade eder. (4 madde)

Güdülenmeme: Bireyin aktiviteyi neden yapt???n? bilmedi?i veya herhangi bir amaç ya da niyet ta??mad??? durumu ifade eder. (4 madde)

Geçerlik

le?in **yap? geçerli?i**, Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile incelenmi? ve orijinal le?in dört faktörlü yap?s?n?n Türk beden e?itimi ortam? verileriyle tutarlı oldu?u grlmtr. Bu bulgular, le?in teorik yap?y? ba?arılı bir ?ekilde temsil etti?ini göstermektedir.

Modelin veriye uyumuna ili?kin hesaplanan indeks de?erleri, yüksek düzeyde bir uyumu i?aret etmektedir. Bu de?erler ?unlard?r: **RMSEA** = 0.061, **SRMR** = 0.064, **GFI** = 0.94, **AGFI** = 0.91, **NFI** = 0.93, **NNFI** = 0.93 ve **CFI** = 0.95. Bu uyum indeksleri, kabul edilebilir s?n?rlar?n üzerinde olup, le?in yap?s?sal **geçerlik** düzeyinin yüksek oldu?unu kan?tlamaktadır. Ayr?ca, alt ölçeklerin iç tutarlık katsay?lar? 0.73 ile 0.79 aras?nda de?i?mektedir.

Güvenirlik

Beden E?itimi Dersi için Durumsal Güdülenme le?i'nin güvenirli?i, **Cronbach Alfa** iç tutarlık katsay?s? hesaplanarak test edilmi?tir. Elde edilen katsay?lar, le?in alt boyutlar?n?n güvenilir ve tutarlı ölçümler sa?lad???n? göstermektedir.

Alt boyutlara göre hesaplanan iç tutarlık katsay?lar? ?u ?ekildedir:

?sel Güdülenme için: 0.71

Özde?imle Düzenleme için: 0.72

D??sal Düzenleme için: 0.79

Güdülenmeme için: 0.78

Bu de?erler, sosyal bilimler ara?t?rmalar?nda kabul edilebilir güvenirlik düzeylerini kar??lamaktadır ve le?in her bir alt boyutunun içsel olarak tutarlı oldu?unu do?ulamaktadır.

Faktör Analizi

Uyarlama al??mas?nda, ölçek maddelerinin orijinal dört faktörlü yap?yla ne kadar rtt?n belirlemek amacıyla **Do?rulay?c? Faktör Analizi** (DFA) kullanılm??t?r. DFA sonuçlar?, modelin teorik olarak öngörülen ?sel Güdülenme, zde?imle Düzenleme, D??sal Düzenleme ve Güdülenmeme boyutlar?ndan olu?an dört faktörlü yap?yla uyumlu oldu?unu göstermi?tir.

Uyum indekslerinin (RMSEA=0.061, CFI=0.95) mkemmел veya çok iyi uyum s?n?rlar?nda yer almas?, faktör yap?s?n?n güçlü oldu?unu ve maddelerin ilgili latent yap?y? do?ru bir ?ekilde temsil etti?ini teyit etmektedir. Bu durum, le?in beden e?itimi ba?lam?nda yap?sал olarak sa?lam oldu?unu göstermektedir.

Araç

Test Türü: Uyarlama

Biçim: z Bildirim le?i

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama)

Popülasyon Grubu: Beden E?itimi Dersi Kat?l?mc?lar? (?renciler)

Ya? Grubu: al??mada spesifik ya? aral??? belirtilmemi? olup, genellikle lise ve niversite ?rencilerinde uygulanmaya uygundur.

Popülasyon Detaylar?: Beden e?itimi derslerine aktif olarak kat?lan bireyler.

Test Metodolojisi: Ölçek, toplam 16 maddeden olu?ur ve 7'li Likert tipi derecelendirme kullan?r. Derecelendirme, 1 (Hiç Uymuyor) ile 7 (Tamamen Uyuyor) aras?nda de?i?mektedir.

Anahtar Kelimeler

Durumsal Güdülenme, Beden E?itimi, z Belirleme, Geçerlik, Güvenirlik, Cronbach Alfa, Psikometri, Spor Psikolojisi.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Elif Nilay Da?dan Ada

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurum E-posta Adresleri: Bilgi mevcut de?ildir.

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, ücret ve Test Y?I?

Test Y?I?: 2012 (Uyarlama al??mas?)

?zinler ve ücret: le?in ticari olmayan akademik kullan?mlar? için referans belirtilmesi

gerekmektedir. Ticari kullan?m ve geni? lekli uygulamalar için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Uyarlama al??mas?n?n orijinal makalesine ait PDF, Ankara niversitesi dergiler sistemi üzerinden eri?ilebilir: dergiler.ankara.edu.tr.

le?in orijinal PDF'i buradan indirilebilir: durumsal-gudulenme-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Da?dan-Ada, E. N., A??, F. H., Kazak-etinkalp, F. Z. ve Alt?parmak, M. E. (2012) Durumsal Güdülenme le?i'nin (DG) beden e?itimi ders ortam? için geçerlik ve güvenirli?i. Spormetre Beden E?itimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 10(1), 7-12.

Beden E?itimi Dersi için Durumsal Güdülenme le?i Maddeleri

NEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

?sel güdülenme (4)

Özde?imle düzenleme (4)

D??sal düzenleme (4)

Güdülenmeme (4)